

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 21. Den 24 Mai 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrab.
Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Foranstaltning.

Ved Skrivelse, af 28 Decbr. f. A., fra Qvarantæne-Kommissionen i Christianssand, er Cancelliet blevet gjort opmærksomt paa den Mangel ved de Sundhedspasser, som Skibene fra Vestindien medbringe, at de kun udstedes af en enkelt praktiserende Medikus eller Chirurgus, hvis Navn ofte er ubekjendt, og, at Qvarantæne-Kommissionerne i Kongens europæiske Lande derfor ei alle kunne være forvissede om Passernes Rigtighed, fordi de ei altid kunne kjende de underskrivende Personers Navne og Underskrifter. Ligeledes har Cancelliet fra samme Qvarantæne-Kommission, ved Skrivelse af 13 Jan. d. A., modtaget Besværing over, at et Sundhedspas, som et nordamerikansk Skib dertil har medbragt, var udstedt
alene

alene af Tolldobdens Officiantere i Philadelphia, og desuden havde den store Feil, at Skibsmandsfabets Antal, ved Afreisen, stod in blanko. Cancelliet har i denne Anledning, efterat have derom korresponderet med den kongelige Qvarantæne-Kommission her i Staden, under 26 s. Maaned, tilskrevet General-Gouvernøren og øvrige Tilforordnede i Regjeringen over de danske amerikanske Øer: at samme vilde udstede Blanqvetter til Sundheds-Passer med Regjeringens Underskrift og Segl, hvilke maatte leveres i Christianstæd paa St. Croix til den kongelige Physikus, og i Frederikstæd og paa St. Thomas til de der kongeligt autoriserede Læger, som have Embed, og som da bør udfylde samme, og, mod en efter Omstændighederne bestemt Betaling, levere dem til den afgaaende Skipper; ligeledes ere General-Land-Oekonomi- og Commerce-Kollegiet og Qvarantæne-Kommissionen i Christianssand tilskrevne, at Cancelliet, i Henseende til Passernes Paalidelighed, havde hos den vestindiske Regjering truffet ovenanførte Foranstaltning, samt at Cancelliet fandt Kommissionens Besværing over bemældte Passes Ufuldstændighed aldeles grundet, saa at Qvarantæne-Kommissionerne herefter bør ansee slige Passer, naar de have saadan væsentlig Mangel, for ugyldige, og som Skibene intet Pas havde.

Fovgivninger.

Hs. Majestæt har, ved Resolution af 16 d. M.,
aller-

allernaadigst befalet, at Stevninger til Høiesteret skulde herester udfærdiges fra bemældte Rets Justits-Kontoir, under Opsigt af Justitiarius, samt at Gebyret for Stevningerne imodtages af Justits-Sekretæren, som quæd taliter aflægger Regnskab derfor til Cancelliet. Som en Følge heraf skal ogsaa Høiesterets-Orden forfattes paa Justits-Kontoret, men dog udstedes igjennem Cancelliet, paa sædvanlig Maade, under Hs. Majestæts Haand og Segl. Hvilket ved en Plakat fra det danske Cancellie, under 21 d. M., er bekjendtgjort til Vedkommendes Efterretning.

Under 14 Mai d. A. er igjennem Rentekammeret udfærdiget en Plakat, angaaende Straf for de Bønder i Danmark, der vægre sig ved at lade Fortegnelsen over, hvad Hoveri de ere Jorddrotten pligtige, vedhæfte deres Fæstebrev. Dens væsentlige Indhold er følgende: Ved Forordningen af 6 Decbr. f. A., om almindelige Reglers Bestemmelse for Hoveriet i Danmark, har Hs. Majestæt befalet: at, paa det at den hoverigjørende Bønde kunde være tilstræffelig underrettet om, hvad Arbeid han bør forrette, skal Jorddrotten være pligtig til, for saavidt saadant ikke allerede efter den indgaaede Forening eller ved Hoveri-Kommissionernes Foranstaltning er skeet, at hæfte ved enhver Bøndes originale Fæstebrev en med den indgangne Forening, eller (hvor For-

ening

ening ikke har fundet Sted) med den affagte Kjendelse, overensstemmende Fortegnelse over alt det Hoveri-Arbeid, som af Fæsteren skal forrettes, hvilket af Jorddrotten skal efterkommes inden 1 Mai d. A., de saa Godser undtagen, for hvilke Hoveriet ei endda ved endelig Kjendelse var bleven bestemt, under Mulkt af 1 Rdlr. for hvert Fæstebrev, som ved Foreviisning for Amtmanden fandtes at mangle den foromældte Fortegnelse, hvilken Mulkt siden maanedligen skal igjontages, indtil Fæstebrevet i anordnet Form forevises Amtmanden.

Kongens Hensigt derved er ei alene, hvilket og i Forordningen er anført, at den hoverigjørende Bonde skalde erholde nøiagtig Underretning om sit Arbeid, men endog at sikke saavel Jorddrotten, som Bønderne, mod Fornærmelse fra nogen af Eiderne, ved at affasse alt ubestemt Hoveri. Men, da nu Hs. Majestæt har erfaret, at Bønderne paa nogle Steder have vægret sig ved at lade disse Fortegnelser vedhæfte deres Fæstebreve, hvoraf dog ikke for dem kan flyde nogen ny Forpligtelse til mere Arbeid eller Hoveri, end det, de, enten efter indgangen Forening eller efter affagt Kjendelse, maatte være pligtige til at forrette; saa besales: at enhver hoverigjørende Bonde, der, efter nærmere Tilsigelse, ikke enten selv indfinder sig hos Amtmanden, for at erholde bemældte Fortegnelse hæftet ved sit originale Fæstebrev, eller i Tilfælde af lovligt Forsald, lader fornævnte Fæstebrev afgive til Amtmanden, for at erholde Fortegnelsen vedhæftet,

tet, skal være undergiven en Mulkt af 16 Sk. for hver Uge, indtil denne Befaling efterkommes, hvilken Mulkt Amtmanden beordrer indreven ved Udpantning, uden foregaaende Lovmaal.

Under 29 f. M. er, igjennem den schlesvigſke Regering i Gottorff, udfærdiget en Extension af den Foranstaltning: at ingen fremmede Skuespiller-Selskaber maae tillades af Øvrighederne i Steder og Flekker, uden Stadtholderskabets foregaaende Indvilgelse: til de flosterlige og adelige Distrikter. Dens Indhold er følgende: Da Forbuddet mod Skue- og Lykkespil, som ogsaa andre unyttige og forfængelige Konster, fra 1 August 1738, ikke angaaer de Bedre og Ufordærvede blandt de reisende Selskaber, men Bedømmelsen af saadanne Selskabers Tilladelighed alligevel, især med Hensyn til Sædeligheden, kræver megen Forsigtighed og Varsomhed; saa har Hs. Majestæt allerede i Aaret 1793 fundet for godt at foranstalte: at Stedernes og de i Amts-Distrikterne liggende Flekkers Øvrigheder, i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, ikke maae give noget reisende fremmed Skuespillerselskab, enten ved eller udenfor de aarlige Markeder, Tilladelse til at opføre Skuespil, med mindre Hs. Majestæts Statholders Indvilligelse dertil i Forveien maatte være søgt og givet, eller Selskabets Direktør for Stedets Øvrighed i Original producerede en

spe

speciel Tilladelse af Statholdereskabet. Hs. Majestæt finder det nu ligeledes hensigtsmæssigt og gavnligt, at, ogsaa i de klosterlige og adelige Distrikter i Hs. Majestæts Hertugdømmer, ingen andre Skuespiller-Selskaber, end dem, som dertil af Statholdereskabet have Tilladelse, maae tilstedes Opførelse af Skuespil.

Denne Extension er ligeledes bekendtgjort af den hollsteenske Regjering i Glückstadt.

Blandede Efterretninger.

Det kongelige Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium har tilskrevet Cancelliet: at Chefen for Fregatten Havfruen, Kapitain van Dockum, har i Rapport til Admiralitetet, dateret til Ankers paa Mallaga Bay den 22 f. M., anført følgende:

"J Gaar gav Konsul Hoppe mig skriftlig Underretning om, at det udsprede Dygte her siger: at Pesten skal i Tanger og Gibrastar have udbredt sig.

Cancelliet har, den 21 d. M., derom underrettet Quarantæne-Kommissionen i Kjøbenhavn, samt tilskrevet saavel Departementet for de udenlandske Sager, som General-Land-, Oekonomi- og Kommerce-Kollegiet, for at fornemme, om nogen videre Efterretninger derom maatte have.

Hs. Majestæt har, ved Resolution af 25 f. M., allernaadigst tilladt, at Stadsmusikant-Tjenesterne i Kjøbstederne skulle, hvor det kan skee, ved indtræffende Bataillon, forenes med Organist-Embederne, og disse Betjen-

ter derhos gives Tilladelse at opføre Musik overalt paa Landet; dog, at Landets Beboere ei blive pligtige at benytte sig af deres Tjeneste, men, at enhver Landbeboer, uden Paa-tale af nogen Stadsmusikant, naar de nuværende afgaae, kan antage hvem han vil, til at spille hos sig.

Hvad i øvrigt angaaer den Rettighed, som hidtil har været forundt det kongelige Kapel, i Henseende til Stadsmusikant-Tjenesterne, da skal denne fremdeles blive samme forbeholden, i Henseende til de forenede Organist- og Musikant-Tjenester.

Den 12 Mai er det tilladt Konstberider James Price, og den 20 næstefter Konstberider Jean Lüstre, at vise deres Legems-Øvelser og Ridekonster i Jagersborg Dyrehauge, den sædvanlige Rildetid dette Aar, imod at de erlægge en Afgift til de Fattige, efter Overeens-kommelse med Gjentofte Hospitals Foresatte.

I Anledning af en indkommen Forespørgsel: om den ved Plakaten af 26 Novbr. 1798 bestemte Erstatning af 2 Rdlr. for Maanedstingenes Holdelse i Norge, maa tilstaaes Dommeren og enhver anden, der holder Tinget, ligesaavel som Lehnsmændene? har Cancelliet, under 17 d. M., tilfrevet Amtmanden over Frederikstads og Smaalehnenes Amter, at det, ved foransførte Plakat, af 26 Novbr. 1798, vil have sit Forblivende.

I Anledning af den 18 § i Forordningen, dat. 29 Febr. 1792, som befaler, at en Proprietær, der lader sit Bøndergods forsikre, skal selv være ansvarlig for hvad deraf skal udredes re., er det Spørgsmaal opkommet, om det ikke er en Selvfølge: at Fæsteren af en Bøndegaard bør udrede den aarlige Afgift af Forsikkrings-Summen, og Huusbonden blot indestaae for dens rigtige Betaling i Amtstuen, ligesom for andre kongelige Skatter?

Efterat der om denne Sag er bleven ført Brevverling med det kongelige General-Land-Oekonomi og Commerce-Kollegium, ligesom og Landbo-Kommissionens Betænkning herhen i en Sag af lige Betskaffenhed er bleven indhentet, er Amtmanden over Aarhus Amt, under Dags Dato, fra Cancelliet i denne Henseende tilfjereven: at, da Pligten til at svare denne Kontingent oprindeligen synes at paaligge Eieren af Fæstegaarden, hvis Fordeel det er, at hans Ting eller Eiendom ikke deteriorer eller forgaaer, altsaa Proprietæren, ikke Bonden, for hvem Nytten af en Brandforsikring, der blot besætter sig med de Proprietærens tilhørende Bygninger, ikke med Bondens Indbo eller Avling, er aldeles ingen, og, der fra Lovens 3 — 13 — 10, ikke kan udledes nogen Grund til at paalægge Bonden at betale Kontingentet, under Paaskud, at Brandforsikringen kunde blive ham til Fordeel, uagtet han ikke er Eier; (thi ogsaa alle Bygmændene kunde den i et vist Tilfælde geraade til Fordeel, og dog lader der sig ikke fra deres Side tænke noget Bidrag

drag til Kontingentets Udredelse) da een af Hensigterne med Bygningernes Assurance er ogsaa at udvide sin Kredit ved Pantets større Sikkerhed, men Fordelen heraf kan blot blive Eieren, aldrig Fæsteren, til Deel; og da Forsordningen af 29 Febr. 1792 desuden har antaget, at Propietarerne, paa Grund af deres Eiendoms-Ret, skulle udrede Beføstningerne ved de i Anledning af Brandforsikringen erhvervede Taxations-Forretninger, og dette synes ligesaavel at kunde gjælde om dem, i Henseende til Kontingentet:

Saa er Cancelliet af den Mening, at det som almindeligt Princip maa antages, at det er Propietarens egen Sag, som Eier, at betale Kontingentet, med mindre anderledes frivilligen, enten om det Hele eller en Deel deraf, ved Fæstekontrakten eller paa anden Maade maatte være fastsat; hvilken Overenskommelse, som grundende sig i begge Parters Samtykke, ikke synes at vedkomme Lovgivningen, men, for ikke at forvandle et frivilligt Samtykke til en lovbestemt Udredelse, at burde overlades til Vedkommendes Godebefindende.

I Anledning af en indkommen Besværing om, at en Sognesfoged har vægret sig for at gjøre Eksekution hos en Vonde-Enke for nogle Rixdaler, som hun skyldte til en offentlig Stiftelse, har Cancelliet, under 20 d. M., tilskrevet Stiftamtmanden over Høens Stift, at det paa-

lig-

ligger Herredsfogden og ei Sognesfogden at gjøre Executioner.

Cancelliet har modtaget en Forespørgsel: om den 5 § i Odense Tugthuus-Fundats, i Følge hvilken Underrets-Domme i Sager angaaende omstreifende Betlere og Røggjængere bør paaankes for Tugthuus-Direktionen, kan ansees som ophævet og forandret ved de senere Anordninger? Bemældte Kollegium har i den Anledning, under Dags Dato, tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen over Nyens Stift, samt Amtmanden over Svendborg Amt, at der saavel i dette Slags, som andre Politisager, bør forholdes efter Forordningen af 25 Marts 1791, betræffende Politivæsenet paa Landet i Danmark, der naie foreskriver den Fremgangsmaade, som bør finde Sted.

Da nogle Bønder have besvaret sig over, at deres Sognepræst ikke har villet opfylde en med hans Formand i Embedet indgaaet Tiende-Afford; saa har Cancelliet, i den Anledning, under 17 d. M., tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen over Aalborg Stift, at Præsten ikke er forbunden til at holde sig sin Formands Tiende-Afford efterrettelig, saalænge derpaa ikke haves kongelig Konfirmation.

Under Dags Dato er det tilladt Leonhardi fra Ita-
lien at forevise i Jagersborg Dyrehauge, udi den sæd-
vanlige Kildetid dette Aar, nogle fremmede Dyr, hvor-
iblandt en bengalsk Tiger, en afrikansk Løve, en spættet
Hyæne og en Leopard, som ere tamme, imod at betale
en Afgift til de Fattige, efter Overeenskommelse med
Gjentofte Hospitals Foresatte.

I Anledning af en indkommen Forespørgsel fra en
Overformynder, betræffende, hvorledes der skal forhol-
des i Henseende til en liden Arv, som er tilfalden et for
Barnemord dømt og til Tugthuus-Arbeid paa Livstid
hensat Qvindemenneske, da det er uvidt om hun nogen-
sinde vil blive sat paa fri Fod, har Cancelliet, under
20 Mai d. A., tilskrevet Amtmanden over Beile Amt,
at der, i denne Henseende, maa forholdes efter Plaka-
ten af 15 Januar 1768, der bestemmer Fremgangs-
maaden med Arv, som er tilfalden Slaver.

Foranlediget af en Forespørgsel, om en Stiftamt-
mand er at ansee som Over-Politirets Dommer i Kjob-
stederne, har Cancelliet tilkjendegivet Bedkommende, at
Politi-Forordningen af 25 Marts 1791, viser, endog
i dens Titel, at den blot er given for Landet.

Bød Skrivelse fra Cancelliet, af 12 April d. A., til Amtmanden over Frederikstad og Smaalehnene, er det befaldet: at der, paa Amtets Sygehuus, indtil videre, og saalænge det for bemældte Sygehuses Indretning, efter Amtmandens Skjønnende, ansees tjenligt og passeligt saavel i Henseende til den fornødne Plads og Senge-Antal med dertil hørende, som formedelst Betalingen, eller af hvadsomhelst anden Aarsag, maa indtages Fattige med venerist Røde- og Saltflod-Syge besfængte, af Frederikstads By, til Kuur og Forslegning, imod at derfor erlægges til Møsse-Fogderi, paa Sygehusets Vegne, 20 Sk. daglig i Forslegning, og desuden 16 Rdlr. for hver Person til Kuur m. v., og at tillige den samme Orden og Omgang med Indtagelse, Behandlingen paa Sygehuset, Indførelse i Sygehuus-Protokollen, saa og med Regnskab og Betaling for Kuur og Forslegning, som det kongelige Reskript af 29 Mai 1795 befaler for Landets Syge, maa være gjældende for disse fra Byen Indkommende.

I Anledning af en indkommen Ansøgning om, at en afdød Enkes Efterladenskaber maatte deles imellem de Arvinger, som have mældt sig i Stervboet, uagtet disse ikke have bevist deres Arveret saa noie, som Skifteforvalteren har fordret det; har Cancelliet, under 13
Mai

Mai d. A., tilskrevet Biskoppen over Aalborg Stift, at da Lovene ei fordre af Arvinger Beviis for, at de ere de eneste og nærmeste, og da lovligt Proklama i Boet, foruden en senere Bekjendtgjørelse i Aviserne, er udstedt, men ingen flere have i 1½ Aar mældt sig som Arvinger i bemældte Boe, der ikke heller under Skiftet er fremkommet noget, som kunde virke Formodning om, at flere Arvinger, end dem, der have mældt sig, virkelig have været, eller ere til, saa bør Skiftesforvalteren uden længere Henstand slutte Skiftet, og efter Loven, samt Boets Omstændigheder, dele Arven imellem de Arvinger, som efter Proklama have mældt sig, og beviist deres Arveret.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 23 Mai er Sognepræsten for Thorup Menighed i Sjælland, P. Lynghye, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension; Kand. Theol. H. W. Møhsfeldt konfirmeret til Personel-Kapellan for Surendals Præstegjæld i Trondhjems Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 16 Mai er Underrets-Advokat J. F. Jessen beffikket til Advokat ved
den

den geistlige og verdslige Overret i Altona, og Raadmand W. Martens i Tønningen, i Raade, entlediget.

Under Generalitetet: Den 16 Mal er ved Generalitets- og Kommissariats-Kollegiet den 2den Militær-Deputerede, General-Major v. Adeler, udnævnt til 1ste, og den 3die Militær-Deputerede, General-Major v. Peymann, til 2den Militær-Deputeret. Ved Artilleri-Korpsen er Stabs-Kapitain v. Clausen tillige beskikket til surnumerær Provincial-Kommissær i Danmark. Ved Liv-Regimentet lette Dragoner: Prem. Lieutenant v. Ehrenstein til Sec. Ritmester; Sec. Lieutenant Greve v. Moltke til Prem. Lieutenant; Kornet v. Hennings til Sec. Lieutenant; og Kornet à la suite v. Genth til virkelig Kornet. Ved sjælandske Rytter-Regiment: karakteriseret Second-Lieutenant v. Friboe til virkelig Second-Lieutenant, og Kornet à la suite v. Weideborg til virkelig Kornet. Ved det oplandske Dragon-Regiment: Prokurator E. Heyerdahl til Regiments-Quartiermester og Auditor, og Kornet à la suite v. Oppen, efter Ansøgning, i Raade afskediget. Ved det norske Liv-Regiment er Sec. Lieutenant v. Ross benaandet med Premier-Lieutenants Karakter, og den ved Liv-Garden til Fodstaaende Underofficer, J. M. v. Bruun, udnævnt til virkelig Fændrik i Regimentet. Ved Kongens Regiment til Fods er Oberst-Lieutenanten, Oberst v. Stricker, efter Ansøgning, afgaaen med Wartpenge, og i hans Sted

her,

hertil forflyttet Oberst-Lieutenant v. Beck af det sjællandske Infanteri-Regiment; samt Sec. Lieutenant v. Schertiger befuldmægtiget til virkelig Prem. Lieutenant. Ved det sjællandske Infanteri-Regiment er Oberst-Lieutenant v. Lemming af Prinds Frederiks Regiment igj. n. ansat i v. Becks Sted. Ved Prinds Frederiks Regiment til Fods er Oberst-Lieutenant v. Wedelsfeldt i v. Lemmings Sted befuldmægtiget til 2den Stabs-Officer, Major v. Tanke til 3die, Major v. Michaelsen til 4de, og Kapitain v. Hagemann til Major, med Anciennete fra 31 Aug. 1798, og 5te Stabs-Officer; Stabs Kapitain v. Jacobsen til Kompagni Chef; karakteriseret Kapitain v. Ziegenhorn til Stabs-Kapitain; Sec. Lieutenant v. Wichmann til Premier-Lieutenant, og Fændrik v. Wedelsfeldt til Second-Lieutenant. Ved det søndersjællandske Infanteri-Regiment Kapitain v. Voigt, efter Ansøgning, i Naade afskediget med Pension; Kapitain v. Grøn konfereret hans hidtil hafte lddeske, og karakteriseret Kapitain v. Thodberg dennes hidtil hafte racheftadske nationale Kompagni som Chef; Sec. Lieutenant v. Michelet befuldmægtiget til Prem. Lieutenant ved de Nationale, og i dennes Sted Fændrik v. Myhre af det norske Jæger-Korps til Sec. Lieutenant ved Regimentets gevorbne Kompagnier. Ved det nordersjællandske Infanteri Regiment: den karakteriserede Kapitain v. Wideling til Chef for et National-Kompagni, og den ved det norske Jæger-Korps staaende Prem. Lieutenant

tenant v. Schetelig forflyttet og ansat i samme Qualitet ved Regimentets geveorbne Kompagnier. Ved det opland-
 ske Infanteri-Regiment er karakteriseret Kapitain v. Heyerdahl udnævnt til Chef for det vakante Kompagni;
 Sec. Lieutenant v. Hygen til Prem. Lieutenant ved de
 Nationale; Fændrik v. Leigh til Sec. Lieutenant ved
 samme, og Fændrik a la suite v. Leegaard til virkelig
 Fændrik ved Grenadeer-Kompagnierne. Den ved det 2det
 jydsk Infanteri-Regiment staaende Fændrik v. Alvarol
 er i samme Qualitet forflyttet til det 3die jydsk Infan-
 teri-Regiment, og Batallions-Chirurg Bencke af vester-
 lehnsk Infanteri-Regiment beskikket til Regimentsfeldt-
 Hjør ved den bornholmske Milice.

Under Rentekammeret: Den 21 Mai er Sys-
 selmanden i Skageffjords Sysfel under Norder-Amtet i
 Island, B. Scheving, efter Ansøgning, i Naade fore-
 løvet med Pension, og Rand. Jur. J. Scheving igjen
 udnævnt til Sysfelmand sammesteds.

Under General-Postamtet: Den 16 Mai er
 Justitsraad E. D. Lange, efter Ansøgning, i Naade og
 med Pension entlediget fra hans Embeder som Sekretær
 og Revisor for de norske Postsager ved General-Postam-
 tet, og den i hans Kontor hidtil værende Fuldmægtig,
 D. H. Sommer, igjen udnævnt til Sekretær og Revi-
 sor, samt Stud. Jur. N. B. Bøjesen i hans Sted, til
 Fuldmægtig.